

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/wydawnictwo/do-pobrania/katalogi/150142,Bohaterowie-Niepodleglej-katalog-publikacji.html>

27.02.2026, 09:28

Bohaterowie Niepodległej – katalog publikacji

14.09.2021

Projekt „Bohaterowie Niepodległej” zainaugurowano w listopadzie 2018 r. w związku z setną rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości. Realizowany przez Biuro Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej, przy wydatnym wsparciu Wydawnictwa IPN, był jednym z najważniejszych działań Instytutu związanych z upamiętnieniem ludzi, którzy najpierw walczyli o niepodległość Polski, a następnie o jej granice. Wielu z nich wówczas poległo, jak bohaterski oficer Legionów, Armii Błękitnej i Wojska Polskiego podpułkownik Bogusław Szul-Skjöldkrona, który prowadził swoich żołnierzy przeciw bolszewikom ze słowami: „Chłopcy, to nie do nas strzelają – nas się kule nie chwytają!”.

Wielu spośród tych bohaterów blisko dwadzieścia lat później ponownie stanęło do walki w obronie niepodległego państwa przed najazdem narodowo-socjalistycznych Niemiec i komunistycznego Związku Sowieckiego. Liczni spośród nich zginęli w bojach kampanii polskiej 1939 r. bądź później w niemieckich i sowieckich miejscach kaźni. Byli wśród nich kapitan Antoni Kasztelan, powstaniec wielkopolski, żołnierz wojny bolszewickiej, który związał swoje życie z polskim morzem, bronił Helu, a zginął jako ofiara niemieckiego mordu sądowego. Był i podpułkownik Wilhelm Jakub Kasprzykiewicz, bohater Bitwy Warszawskiej, zamordowany przez Sowieców w Katyniu.

Z czasem rozwinęliśmy ten projekt o kolejne tematy, dążąc do upamiętnienia bohaterów Polskiego Państwa Podziemnego, żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i powojennego zbrojnego podziemia niepodległościowego w zdominowanej przez Sowieców Polsce, ludzi opozycji demokratycznej w PRL lat siedemdziesiątych XX w. i wielkiego, społecznego ruchu Solidarność.

Chcemy zachować pamięć o pełnej poświęcenia postawie i odwadze bohaterów niepodległej i o wydarzeniach, w których uczestniczyli, tym bardziej że nazwiska tych ludzi częstokroć nie są już obecne w pamięci zbiorowej.

Projekt, w ramach którego właśnie publikujemy setną broszurę, nie tylko pozwolił na upamiętnienie wielu niejednokrotnie mniej znanych bohaterów zmagających się o niepodległość w minionym stuleciu, ale również zainspirował inne działania edukacyjne. Efektem tego są m.in. animacje multimedialne poświęcone niektórym spośród tych postaci, jak Ewie Matuszewskiej, żołnierzowi Armii Krajowej, sanitariuszce, która w czasie Powstania Warszawskiego pozostała z rannymi i zginęła wraz z nimi z rąk Niemców. Z zaciśniętym w dłoni bandażem...

Wszystkie sylwetki prezentowane w serii „Bohaterowie Niepodległej” łączą kolejne dzieje narodu i państwa polskiego w XX stuleciu. Symbolizuje to setna broszura poświęcona losom sześciu braci Popławskich z Wileńszczyzny. Jak napisano w prezentowanym katalogu, „ich historia w pełni odzwierciedla dramatyczne losy Polski w XX wieku – zwycięstwo nad bolszewikami, które ocaliło odrodzoną z niewoli Rzeczpospolitą, bohaterską obronę kraju przed Niemcami i Sowiecami we wrześniu 1939 r., zbrodnię katyńską, walkę podziemną przeciw okupacji niemieckiej i sowieckiej, zesłanie syberyjskie, sprzeciw wobec władz komunistycznych w PRL, a w końcu – postawę niezłomną i nadzieję na Niepodległość – tak charakterystyczną dla postaw Bohaterów całej serii”.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Do pobrania

BOHATEROWIE NIEPODLEGŁEJ

KATALOG PUBLIKACJI

Bohaterowie Niepodległej - katalog publikacji

Pliki do pobrania

[Bohaterowie Niepodległej - katalog publikacji \(pdf, 19.98 MB\)](#)